

Asia: VN/28970/2025

Lausuntopyyntö liikenne- ja viestintäministeriön asetusalunoksesta Liikenne- ja viestintäviraston sähköiseen viestintään liittyvistä suoritteista perittävistä muista maksuista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Mikro- ja yksinyrittäjät ry (MYRY) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta liikenne- ja viestintäministeriön asetukseksi Liikenne- ja viestintäviraston sähköiseen viestintään liittyvistä suoritteista perittävistä muista maksuista.

Yhdistyksemme edustaa yksinyrittäjiä ja mikroyrityksiä eri toimialoilta valtakunnallisesti. Käytännössä lähes kaikilla jäsenillämme on oma verkkotunnus ja osa toimii myös pienimuotoisina digipalveluiden, hosting-palveluiden ja verkkotunnusvälityksen tarjoajina. Esitetyt muutokset vaikuttavat siten suoraan mikro- ja yksinyrittäjien kustannuksiin sekä kotimaisen digimarkkinan rakenteeseen.

Pidämme tärkeänä, että digitaaliset perusinfrastruktuuripalvelut, kuten .fi-verkkotunnus, hinnoitellaan tavalla, joka on ennakoitava, läpinäkyvä ja edullinen myös pienimmille toimijoille.

Kustannusvastaavuus ja perustelujen läpinäkyvyys:

Asetusalunoksessa verkkotunnusmaksujen ja verkkotunnusvälittäjän vuosimaksun korotuksia perustellaan maksuperustelain edellyttämällä kustannusvastaavuudella ja verkkotunnuspalveluiden kulujen nousulla. Nykyisessä perustelumuistiossa ei kuitenkaan avata riittävästi, mitä kustannuksia Traficomien verkkotunnustoiminnolle on kohdistettu eikä sitä, miten verkkotunnusmääräyksen 18.8.2025 voimaantulleet muutokset vaikuttavat viraston omaan työmäärään tai muihin kuluihin.

Verkkotunnusmääräyksen perustelujen mukaan virheellisten tietojen määrän verkkotunnusrekisterissä arvioidaan vähenevän ja verkkotunnusvälittäjien tietoturvan kypsyystason nousevan. Tämä pitäisi lähtökohtaisesti vähentää Traficomille aiheutuvia kustannuksia. On kyseenalaista, että samoja virheellisistä tiedoista aiheutuneita kustannuksia käytetään maksujen korotusten perusteena, vaikka juuri näihin kustannuksiin määräysmuutoksilla on puututtu.

Mikro- ja yksinyrittäjät katsoo, että näin merkittäviä korotuksia, sekä .fi-verkkotunnusmaksun 33 prosentin nousua että erityisesti uuden 400 euron vuosimaksun käyttöönottoa verkkotunnusvälittäjille, ei tule toteuttaa tässä muodossa. Ennen päätöksentekoa on välttämätöntä, että Traficomien kustannusrakenne ja kustannusvastaavuuden laskentaperusteet avataan läpinäkyvästi, verkkotunnusmääräyksen vaikutukset viraston omiin kustannuksiin arvioidaan asianmukaisesti ja laaditaan erillinen vaikutusarvio, joka tarkastelee muutosten kohdistumista nimenomaan mikro- ja yksinyrittäjiin.

Verkkotunnusmaksun korotus ja mikroyritysten kasautuva maksutaakka:

.fi-verkkotunnus on tänä päivänä yritykselle lähes yhtä perustava edellytys kuin Y-tunnus tai pankkitili. Suurimmalla osalla mikro- ja yksinyrittäjistä on yksi tai useampi .fi-verkkotunnus, mikä tekee maksusta käytännössä yleisen ja pakollisen kustannuserän. Yksittäisen verkkotunnuksen kohdalla 3 euron vuosittainen korotus ei vielä yksinään kaada yritystä. Ongelmana on kuitenkin maksujen kasautuminen: samaan aikaan nousevat muun muassa lupa- ja valvontamaksut, lukuisat muut viranomaismaksut sekä vakuutus- ja pankkipalvelujen kustannukset.

Mikro- ja yksinyrittäjän näkökulmasta kyse ei ole yksittäisestä maksusta, vaan pitkästä sarjasta pieniä, pakollisia korotuksia, jotka yhdessä heikentävät yrityksen kannattavuutta ja lisäävät merkittävästi hallinnollisia kustannuksia. Tämä on erityisesti nykyisessä suhdannetilanteessa kestävämpiä tuhansille yrityksille, sekä vastoin hallitusohjelman tavoitteita.

Lisäksi on huomioitava, että jos .fi-verkkotunnusten hinta nousee liikaa suhteessa kansainvälisiin vaihtoehtoihin, osa mikroyrityksistä voi siirtyä käyttämään ulkomaisia verkkotunnuksia. Tämä ei ole Suomen digitaalisen turvallisuuden ja kuluttajien luottamuksen kannalta toivottavaa.

MYRY esittää, että verkkotunnusmaksujen korotuksen perusteluita täsmennetään ja lisäksi tarkastellaan korotuksen ajoitusta sekä tasoa uudelleen siten, että mikro- ja yksinyrittäjille kasautuvaa maksutaakkaa ei lisätä ilman selkeästi osoitettua hyötyä ja tehostamistoimia Traficomien toiminnassa.

Verkkotunnusvälittäjän 400 euron vuosimaksu ja markkinan keskittyminen:

Erityisen ongelmallinen mikro- ja yksinyrittäjien kannalta on uusi 400 euron vuosimaksu verkkotunnusvälittäjille. Kiinteä vuosimaksu kohtelee hyvin erikokoisia ja erilaisia toimijoita samalla tavalla, vaikka niiden toiminnan laajuus ja verkkotunnusten määrä poikkeavat olennaisesti.

Pienellä hosting- tai digipalveluyrityksellä voi olla välitettävänä vain 20–50 .fi-verkkotunnusta osana muuta palvelukokonaisuutta. Tällaisessa tilanteessa 400 euron vuosimaksu merkitsee käytännössä 10–20 euron lisäkustannusta jokaista verkkotunnusta kohden. Tämä kustannus siirtyy väistämättä joko mikro- ja yksinyrittäjäasiakkaiden maksettavaksi tai johtaa siihen, että pieni välittäjä joutuu luopumaan .fi-verkkotunnuspalveluista kokonaan.

Seurauksena olisi verkkotunnusmarkkinan keskittyminen muutamalle suurelle toimijalle. Tämä heikentää mikro- ja yksinyrittäjien mahdollisuuksia asioida paikallisen, heille tutun palveluntarjoajan kanssa ja kaventaa kilpailua pitkällä aikavälillä. Riskinä on myös siirtyminen muihin kuin .fi-verkkotunnuksiin, jos kotimaisen tunnuksen hinta ja saatavuus koetaan epäedullisiksi.

Lisäksi on huomattava, että osa pienistä välittäjistä, aivan erityisesti yhdistykset ja vapaaehtoisvoimin toimivat organisaatiot, eivät käytä Traficommin rajapintoja eikä asiakaspalvelua juuri lainkaan. Näiden toimijoiden osalta 400 euron maksu ei ole missään suhteessa virastolle aiheutuviin kustannuksiin.

Mikro- ja yksinyrittäjät ry esittää, että yleisestä 400 euron vuosimaksusta tulisi luopua tai vaihtoehtoisesti porrastaa maksu verkkotunnusten määrän perusteella siten, että pienimmät toimijat, esimerkiksi alle sadan verkkotunnuksen välittäjät, vapautetaan maksusta tai heille asetetaan selvästi alempi vuosimaksu.

Lisäksi rajapinnan raskaasta käytöstä aiheutuviin kustannuksiin tulisi puuttua kohdennetusti esimerkiksi käyttömäärärajojen avulla, sen sijaan että kustannuksia jaettaisiin tasaisesti kaikille välittäjille riippumatta siitä, aiheuttavatko he kuormitusta vai eivät. Jos kustannuksia aiheuttaa rajapinnan raskas käyttö, kustannukset tulee kohdistaa siihen, eikä tasaisesti kaikille verkkotunnusvälittäjille.

Voimaantulo ja siirtymäaika:

Esitetty voimaantulo 1.1.2026 on erityisesti pienille välittäjille haasteellinen, sillä verkkotunnuspalvelut laskutetaan usein vuosisopimuksina ja muutokset hintoihin sekä sopimusehtoihin edellyttävät sekä palveluntarjoajalta että asiakkaalta riittävää ennakointia.

Mikäli verkkotunnusvälittäjän vuosimaksu tai verkkotunnusmaksujen olennainen korotus toteutetaan ilman riittävää siirtymäaikaa, seurauksena voi olla sopimusten ennaikaisia irtisanomisia, kiireistä ja hallitsematonta verkkotunnusten siirtämistä toisiin palveluihin sekä

tilanteita, joissa mikro- ja yksinyrittäjäasiakas joutuu maksamaan ylimääräisiä kustannuksia tai kärsii palvelukatkoksista.

MYRY esittää, että mahdollisille maksukorotuksille ja uusille maksuille säädetään 1 vuoden siirtymäaika, jotta sekä palveluntarjoajilla, että loppuasiakkailla on tosiasiallinen mahdollisuus sopeutua muutokseen.

Kantamme:

Mikro- ja yksinyrittäjät ry (MYRY) korostaa, että digitaalinen perusinfrastruktuuri, kuten .fi-verkkotunnus ja siihen liittyvät palvelut, on suomalaisille mikro- ja yksinyrittäjille välttämätön osa yritystoiminnan päivittäisiä perusedellytyksiä. Siksi on erityisen ongelmallista, että tässäkin esityksessä sivuutetaan jälleen pienimpien yritysten näkökulma ja vaikutukset heidän toimintaympäristöönsä. Kustannusvastaavuuden perustelut ovat puutteellisia, eikä Traficomien omaa kustannustasoa tai sen kehitystä ole avattu tavalla, joka oikeuttaisi näin merkittäviä maksunkorotuksia.

Kustannusvastaavuus ei voi tarkoittaa sitä, että viranomaisen omat kustannuspaineet tai mahdollinen tehottomuus siirretään suoraan kaikkein pienimpien yritysten maksettavaksi. Näin keskeinen peruspalvelu tulee hinnoitella tavalla, joka on läpinäkyvä, oikeasuhtainen ja kohtuullinen myös pienille toimijoille.

MYRY ei voi hyväksyä esitettyjä korotuksia tässä muodossa. Ennen kuin kustannusperusteet tuodaan avoimesti esiin ja vaikutukset mikro- ja yksinyrittäjiin arvioidaan asianmukaisesti, muutoksille ei ole mielestämme riittäviä perusteita.

Hanén Liisa
Mikro- ja yksinyrittäjät ry